השיקולים בבחירת ביטוח

סוכן הביטוח ממליץ להוסיף כיסוי ביטוחי חדש או להרחיב ביטוח קיים - כיצד שוקלים את כדאיות הרכישה של הביטוח הנוסף?
כל אדם עומד בפני הכרעות קשות לגבי ניהול הנושאים הפיננסיים בחייו. הכתוב להלן לא כולל את נושא הפנסיה או החיסכון, שעליהם יש לתת את הדעת בנפרד, אלא כולל נושאים הקשורים בנזקי הגוף בלבד.

אחת ההוצאות העומדות בפני כל אדם היא ההוצאה לביטוח בפני סיכונים בלתי צפויים, העלולים לגרום לו הפסד כספי או הוצאה כספית גבוהה בלתי צפויה. אולם, אם ירכוש אותם, יהיה לו כיסוי בפני אותם סיכונים. אין אנו דנים במאמר זה בנושא ביטוח נכסים, אלא רק באותו חלק של הפסד כספי או הוצאה כספית הקשורים למצבו הבריאותי.

במאמר זה ננסה לתת לקורא כלים לניהול שיטתי של סיכונים אלו ולעזור לו להקטין במידת מה את אי הוודאות לגבי עתידו הפיננסי במקרה של אירוע בלתי צפוי, הגורם להוצאה כספית משמעותית לבריאות ו/או להפסד כספי עקב אי-יכולת להמשיך בחיים הרגילים.

על המבוטח לשאול את עצמו, אילו הוצאות בלתי צפויות ואילו מצבים הוא מעוניין לבטח. מה הסכום שהיעדרו, במקרה של אירוע כאמור, עלול לגרום לו וגם/או למשפחתו נזק כלכלי משמעותי, שיוריד את רמת החיים שלהם. עליו לשקול כדאיות ביטוח הוצאות גדולות, שעלולות לגרום נזק כלכלי משמעותי, לעומת ביטוח כל הוצאה מיוחדת או חריגה שאינה משמעותית בעקבות אירוע, כאמור.

בנוסף לכל המפורט להלן, יש להתחשב בעלות הכוללת של כל הביטוחים ולבדוק כדאיות – מהי **התועלת** הכלכלית למבוטח לעומת **העלות.**

על המבוטח לבדוק, בכל שלב בחייו, מה יקרה לו וגם/או לבני משפחתו התלויים בו, אם הוא (היא או בן/בת זוג) חס וחלילה:

1. ילך לעולמו (מקרה מוות);
2. ייפגע בתאונה;
3. יחלה במחלה קשה;
4. יהפוך סיעודי;
5. תיגרם לו הוצאה כספית משמעותית עבור טיפול רפואי כלשהו וגם/או טיפול תרופתי מיוחד.

כלומר, בכל מקרה כאמור יש לבדוק מה יהיו: הצרכים /ההוצאות לעומת המקורות /ההכנסות.

יש לבדוק מה **ההכנסה** שתידרש (**הצרכים** של המשפחה) לשם המשך הקיום ברמה סבירה בכל אחד מהאירועים שתוארו לעיל. לשם כך, יש להביא בחשבון את **המקורות.**

יש לחשב, מה הצורך ליחידה המשפחתית או לשאירים, איזו הכנסה נוספת או מקורות נוספים יידרשו, על מנת להמשיך קיום ברמת חיים נאותה לאחר קרות האירוע לאחד מהמפרנסים, הגורם להוצאות נוספות וגם/או לירידה בהכנסה.

חישוב הצרכים או הסכומים הנדרשים שונה אצל כל מבוטח, והוא ייקבע על פי אורח חייו, השקפתו לגבי צרכיו, צורכי התלויים בו, וכמובן - הסכום אותו הוא יכול וגם/או מעוניין להוציא עבור ביטוחים מסוג זה.

תחילה, נחשב את הצרכים ה"רגילים":

- הוצאות שוטפות לקיום (מזון, בידור, ביגוד, מסים, חשמל, ביטוח, בריאות, נסיעות וכד');
- תשלומי חובות לטווח ארוך (כגון, משכנתה);
- הוצאה לחיסכון לעתיד לחינוך וגם/או עזרה אחרת לילדים עד גיל X;
- הוצאות לחיסכון לעתיד לקיום לאחר גיל פרישה

- הוצאות לחיסכון למטרות וגם/או לאירועים בלתי צפויים.

לצרכים אלו נוסיף צרכים מיוחדים או הוצאות מיוחדות במקרה של אירוע (יכול להיות שילוב של כמה סעיפים, לפי המקרה):

- **מוות, ח"ו** – עבור עזרה נוספת בבית (בהעדר בן/בת הזוג לחלוקת הנטל), ירידה בהכנסה השוטפת (מות אחד המפרנסים).
- **תאונה או מחלה,** שתוצאתן אובדן כושר העבודה – כנ"ל, ובנוסף הוצאות מיוחדות לטיפול רפואי בנפגע וגם/או לעזרה סיעודית, לפי המקרה.
- **הוצאה רפואית גדולה בלתי צפויה –** לניתוח פרטי יקר, לתרופות מצילות חיים שאינן בסל, להשתלות, לטיפול מיוחד בחו"ל וכד'.
- אם יש **ירידה בהוצאה** (או חיסכון) כתוצאה מהאירוע (כגון, ירידה בהוצאה על בידור, על כלי רכב שני, על ביגוד ועל נסיעות לחו"ל), יש להפחית אותה מהצרכים.

מנגד, נחשב את המקורות לכיסוי הצרכים:

- **ביטוח לאומי** (הסכום נקבע על פי מצב המשפחתי, מספר התלויים, המצב הכלכלי וכדומה - הכל לפי העניין);
- **זכאות להקלות מס** או למענקים עקב המצב;
- הכנסה **מקופות גמל** ו/או **פנסיה** (שאירים, נכות וכד');
- **חסכונות** ו/או **נכסים** ו/או מקורות אחרים (ריבית, שכר דירה, הכנסת בן/בת זוג ממשלח יד וכד');
- **ביטוחים** שנרכשו בעבר.

אם לאחר שבדקנו את הנ"ל מתברר כי ההפרש בין **הצרכים** ובין **המקורות <u>חיובי</u>** - קיים חסר בהכנסות, והתלויים לא יוכלו להמשיך לחיות לפי רמת ההוצאות הנדרשת. לכן, **מומלץ לרכוש ביטוח** לכיסוי ההפרש הנדרש.
אם ההפרש, כאמור, **<u>שלילי</u> –** דהיינו, מקורות ההכנסה מספיקים לכל הצרכים - אין צורך ברכישה נוספת של כיסוי ביטוחי.

בכל מקרה, יש להפעיל את ההיגיון הבריא, על מנת לבחון כדאיות רכישת ביטוחים נוספים. הכלל אומר, שעדיף לבטח בפני סיכון רציני או הוצאה רצינית או חסר רציני, ולא לבטח כנגד הוצאות שוטפות קטנות יחסית. ככל שלאדם יש פחות חסכונות ופחות נכסים, חשיבות הביטוח בפני סיכונים גבוהים עולה. בעלי הנכסים והחסכונות יכולים להסתדר במצבים קשים טוב יותר מאחרים, ולכן חשיבות הביטוח עבורם פחותה.